

TÁRSADALMI TAGOZÓDÁS

Boros Lajos, Péntes János, Gyuris Ferenc

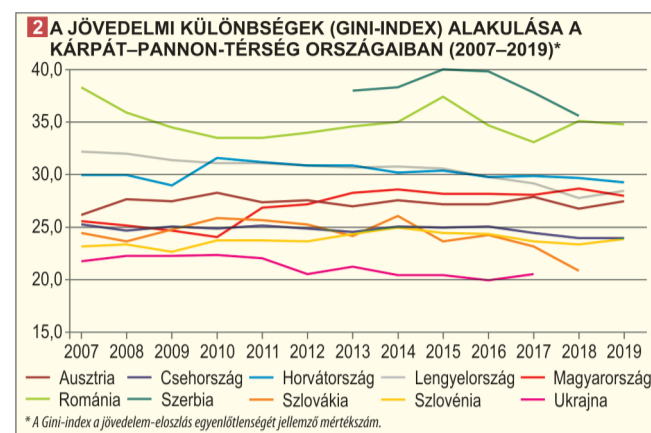
A társadalmi különbségek mértéke, a társadalom rétegződése és annak változásai a mai napig a társadalomtudományok egyik kulcsfontosságú és nagy érdeklődésre számot tartó kutatási területét jelentik. A társadalmi tagozódást számos olyan tényező befolyásolja, illetve leírja, amelyeket a kötet más fejezeteinek térképei mutatnak be – gondolunk itt elsősorban a demográfiai folyamatokra, illetve az életminőségre.

Bár a társadalom tagozódásának leírására szolgáló fogalmak többféle társadalmi közegben érvényesek, az egyes országok közötti összehasonlítás sok esetben lehetetlen vagy nehézkes. Ennek az az oka, hogy többek közt a szabályozások, a jövedelmi kategóriák meghatározásai és határai, valamint az adatgyűjtési rendszerek eltérőek. Számos adat nem is áll rendelkezésre minden országban. Az elemzés másik nehézségét a Magyarországon elérhető adatok köre, valamint tartalma jelenti. Számos, a társadalom tagozódását érintő információ (pl. érdekérvényesítési lehetőségek, baráti kapcsolatok, fogyasztás) nem jelenik meg a hivatalos statisztikai adatokban, csak korlátozott területi használhatóságú felmérésekből érhető el (pl. a Magyar Nemzeti Bank által készített „Miből élünk” vagy az MTA Társadalomkutatási Intézet által készített „Osztlélet-szám 2014” kutatás). Ezek általában csak országosan vagy a régiók szintjén értelmezhetők, illetve legfeljebb az egyes településtípusok közötti összehasonlítást teszik lehetővé.

A társadalom tagozódásának vizsgálata

Társadalmi tagozódás alatt a társadalom csoportjait, illetve egymáshoz való viszonyukat értjük. A kutatások elsősorban a gazdasági (jövedelem, illetve vagyon), a kulturális (tudás, kulturális tevékenységek, kultúrafogyasztás) és a kapcsolati tőke (ismerősök száma, társadalmi helyzete) alapján szokták a társadalom tagozódását elemezni. Ehelyett főképp azokat a tényezőket mutatjuk be, amelyek a gazdasági tőkéhez kapcsolódnak. A társadalmi és kulturális tőke társadalmat tagoló szerepét elsősorban az életminőségről szóló fejezet tárgyalja. E fejezetben a személyi jövedelemadó kiszámításának alapját képező adatokat, azaz a bruttó átlagösszegeket használtuk a jövedelmi különbségek bemutatására.

A társadalom tagozódása természetesen nem állandó; a gazdasági, társadalmi változások új feltétele-

ket alakítanak ki, és ezzel a rétegződésre is hatnak. Így fontos a szabályozások, az adórendszer, az elérhető támogatások és kedvezmények alakulásának, valamint a közjavak, közszolgáltatások elérhetőségének szerepe a társadalmi különbségek alakításában, fenntartásában vagy éppen csökkentésében. De egyre fontosabb például az információs társadalomba való bekapcsolódás, illetve az arra való lehetőség és képesség is – az ehhez kapcsolódó térképeket, adatokat az életminőségről szóló fejezet mutatja be. Hasonló szerepe van a tudásnak, az élethosszig tartó tanulásnak, amely hozzájárul az egyének munkaerőpiaci helyzetének javításához. A tudás összefügg a társadalmi mobilitással is, vagyis azzal, hogy az egyéneknek a társadalomban elfoglalt helyzete hogyan változik. A 2020-as koronavírus-járvány és a következőben kibontakozó gazdasági válság potenciális hatásai szintén összefüggnek a társadalom tagozódásával; az egyes csoportok eltérő mértékben vannak kitéve a kedvezőtlen hatásoknak (pl. egészségügyi kockázatok, munkahelyek megszűnése, megtakarítások felélése, oktatásban való részvétel), illetve különbözően tudnak rájuk reagálni.

Magyarországi folyamatok

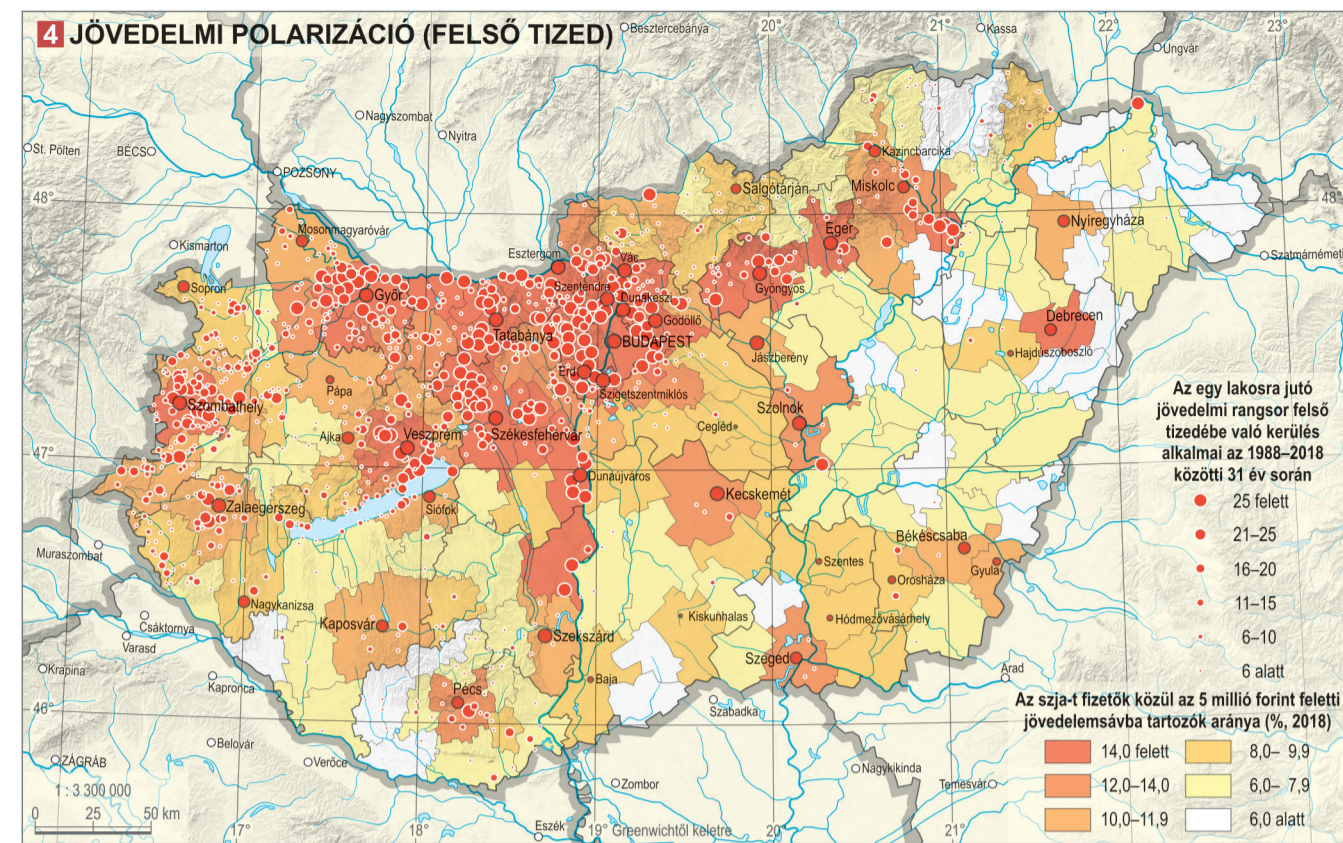
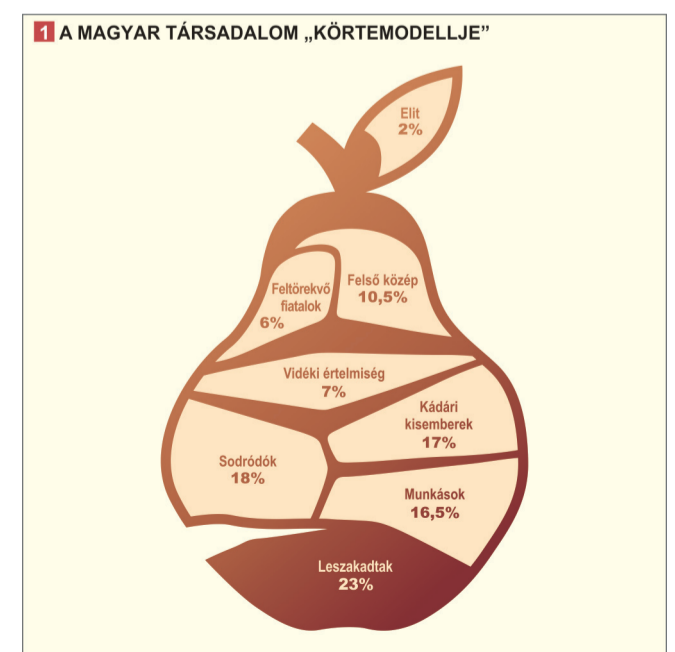
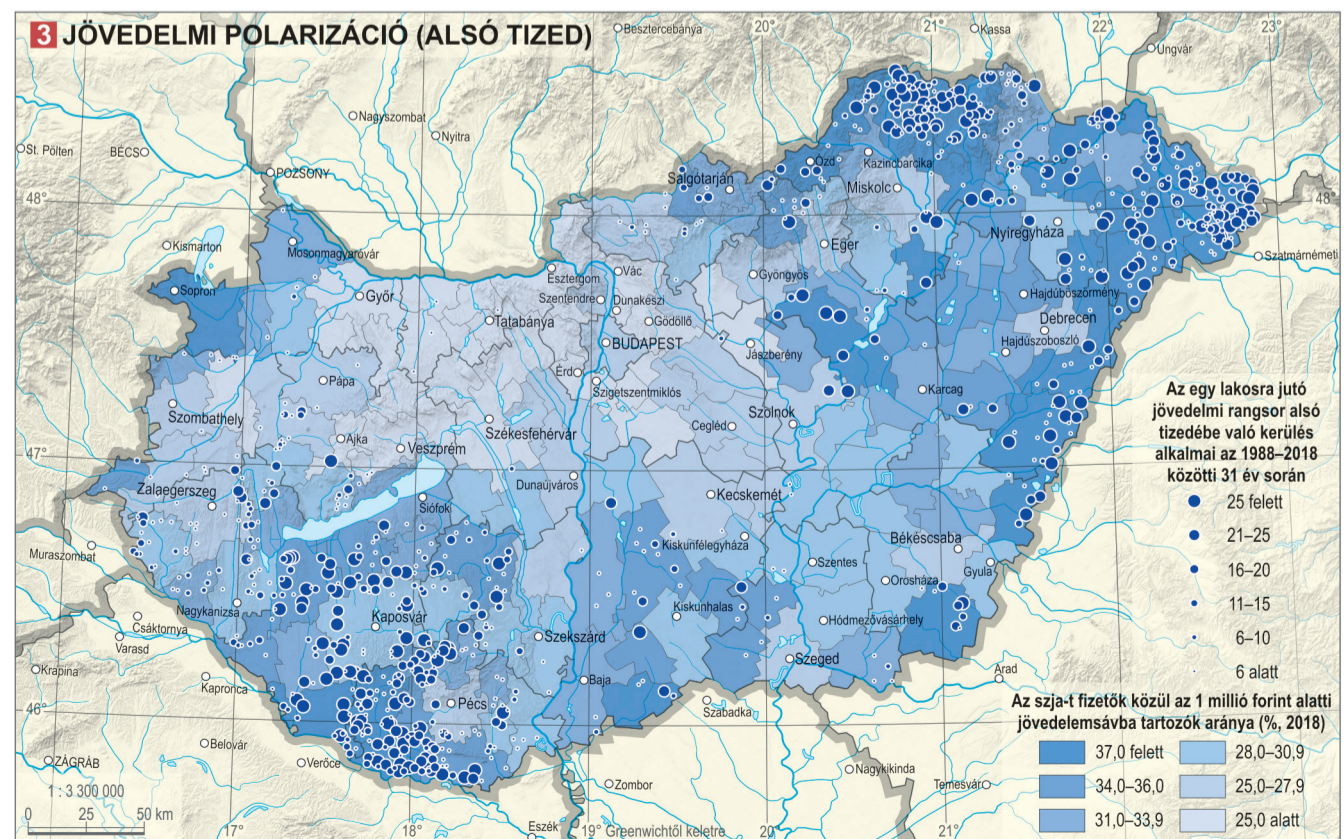
Az elmúlt évtizedekben több hazai és nemzetközi folyamat is hatott a magyar társadalom tagozódására: a rendszerváltozás és a hozzá kapcsolódó gazdasági változások, a globalizáció folyamata (ehhez kapcsolódóan a gazdaság, a foglalkoztatási és a bérvizonyok

változása), a 2008–2009-es gazdasági válság, valamint az adók és a szociális támogatások rendszerében végbement változások.

A legutóbbi (2014-es) rétegződéskutatás nyolc nagyobb csoportot különített el a magyar társadalomban. Ez alapján az *elit* tagjai döntően a nagyvárosokban és ezek agglomerációjában élnek, magasan képzettek, többnyire már a szüleik is ehhez a társadalmi csoporthoz tartoztak. A *felső középosztálybeliek* jövedelem és végzettség tekintetében elmaradnak az elitől, de jelentős a kulturális és kapcsolati tőkéjük. A *feltörekvő fiatalok* is viszonylag nagy kulturális és kapcsolati tőkével bírnak, és esélyük van a legjobb helyzetű csoportokba kerülésre. A *vidéki értelmiség* tagjai átlagos, de kiszámítható jövedelemmel rendelkeznek, magas a kultúra iránti igényük. A „*kádári*” *kisemberek* főleg kisebb településen élnek, jövedelmükből nehezen jönnek ki. A *sodródók* közt magas az egyedülállók aránya, végzettségük alacsony-közepes. A *munkások* alacsony végzettsége meglehetősen bizonytalan anyagi helyzettel párosul. A *leszakadtak* kevés kapcsolati vagy kulturális tőkével rendelkeznek, és jellemző, hogy már a szüleik is hasonló helyzetben voltak.

Ezek alapján a hazai társadalomszerkezet szembetűnő jellegzetessége a középosztály gyengesége **VI. 7. 1.**, a rendszerváltozást követően nem ment végbe ennek a csoportnak a megerősödése, kiszélesedése. Ezzel együtt érdemes megjegyezni, hogy a magyar jövedelmi különbségek nemzetközi összehasonlításban nem számítanak magasnak, bár az elmúlt években nőtt a társadalmi polarizációt serkenti, mert a magasabb jövedelműeknek kedvez. Nagy szerepe van a társadalomszerkezet alakulásában a lakóhelynek is; a nagyvárosokban, illetve vonzáskörzetükben élők általában jobb helyzetben vannak, mint a kisvárosokban, falvakban élők **VI. 7. 5.**

A Magyar Nemzeti Bank felmérései alapján 2014 és 2017 között a magyar háztartások vagyona nőtt, de ez elsősorban az ingatlanok értékének növekedéséből származott. A vagyonnövekedés leginkább a társadalom legkedvezőbb helyzetű rétegét érintette. A megta-

1 Az ország roma népessége túlnyomórészt a halmozottan hátrányos helyzetű társadalmi csoportokhoz tartozik

karításokban szintén markáns különbségek figyelhetők meg: a családok jelentős része nem rendelkezik számottevő megtakarításokkal, így nehezen tudja esetleges váratlan kiadásait fedezni, vagy fenntartani a korábbi életszínvonalát, ha elveszíti jövedelmét. Ők a 2020-as koronavírus-járvány miatt kialakult válsághelyzetben is különösen sérülékenyek tekinthetők a depriváció (a különféle javak hiánya) szempontjából. További problémát jelent, hogy míg a társadalmi felemelkedés útja nehezen járható, a lefelé tartó mobilitás könnyen végbemegy. A mobilitási lehetőségek megteremtésében kiemelkedő az oktatás szerepe, így a felsőoktatásban való részvétel is. E tekintetben jelentős különbségek vannak az egyes településtípusok között, ráadásul az elmúlt években a felsőoktatásba való bekerülés lehetőségei szűkültek **VI. 7. 6.**, ami a rosszabb helyzetű családokból származók mobilitási esélyeit csökkenti. A magasabb végzettség a jövedelmekre is kedvezően hat: 2017-ben a felsőfokú végzettségűek egy főre jutó átlagos jövedelme több mint 30%-kal haladta meg az érettségizetteké, az alapfokú végzettségűeknek pedig majdnem a kétszerese. A diplomások körében a sze-

2 A vezető beosztásúak különösen nagy arányban koncentrálnak a fővárosban és agglomerációjában

gényességnek, a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek aránya is sokkal alacsonyabb.

A jövedelmi-vagyoni helyzetet illetően lényeges még kiemelni a háztartások méretének a szerepét. A legjobb helyzetben az egyszemélyes háztartások vannak, a legrosszabban pedig a gyermeküket egyedül nevelő szülők, illetve a három- vagy többgyermekes családok.

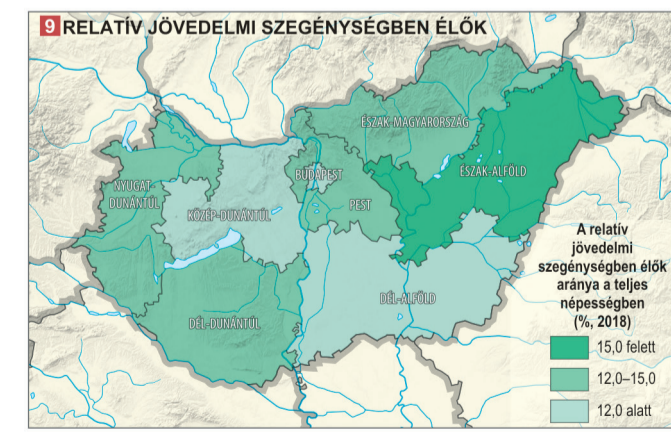
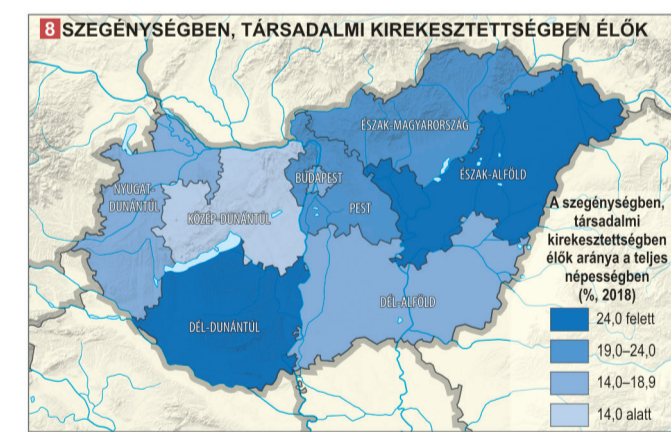
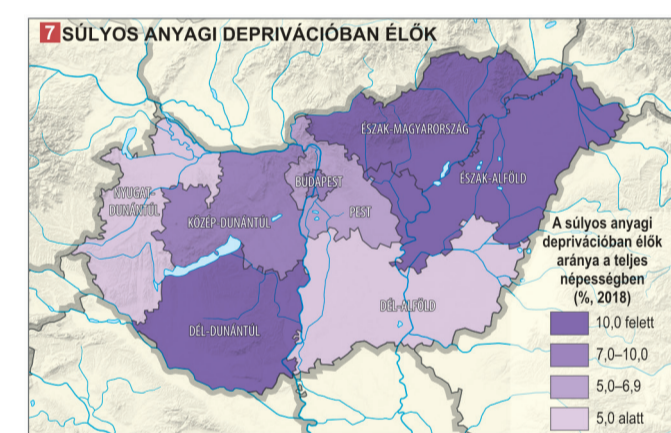
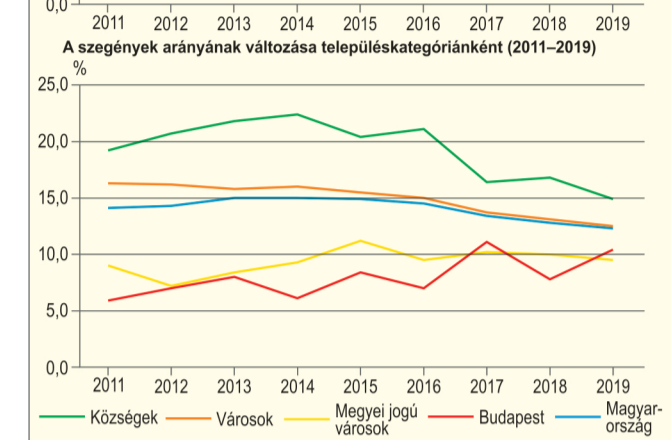
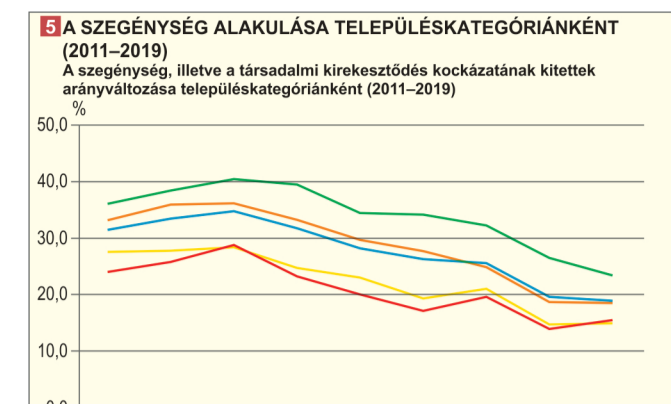
A roma lakosság helyzetét, életkörülményeit illetően az tapasztalható, hogy bár körükben az országos folyamatokkal összhangban csökkent a szegénység és a kirekesztődés kockázata, de 2017-ben még mindig három és félszerese volt az országos átlagnak **1**. A pozitív változások oka elsősorban a foglalkoztatási mutatók javulása volt, de a cigányoknak több mint a fele így is súlyosan nélkülözésben élt a legutóbbi vizsgálatok alapján. Lakásvizonyaik is rosszabbak az átlagosnál.

Kedvező, illetve javuló helyzetű társadalmi csoportok

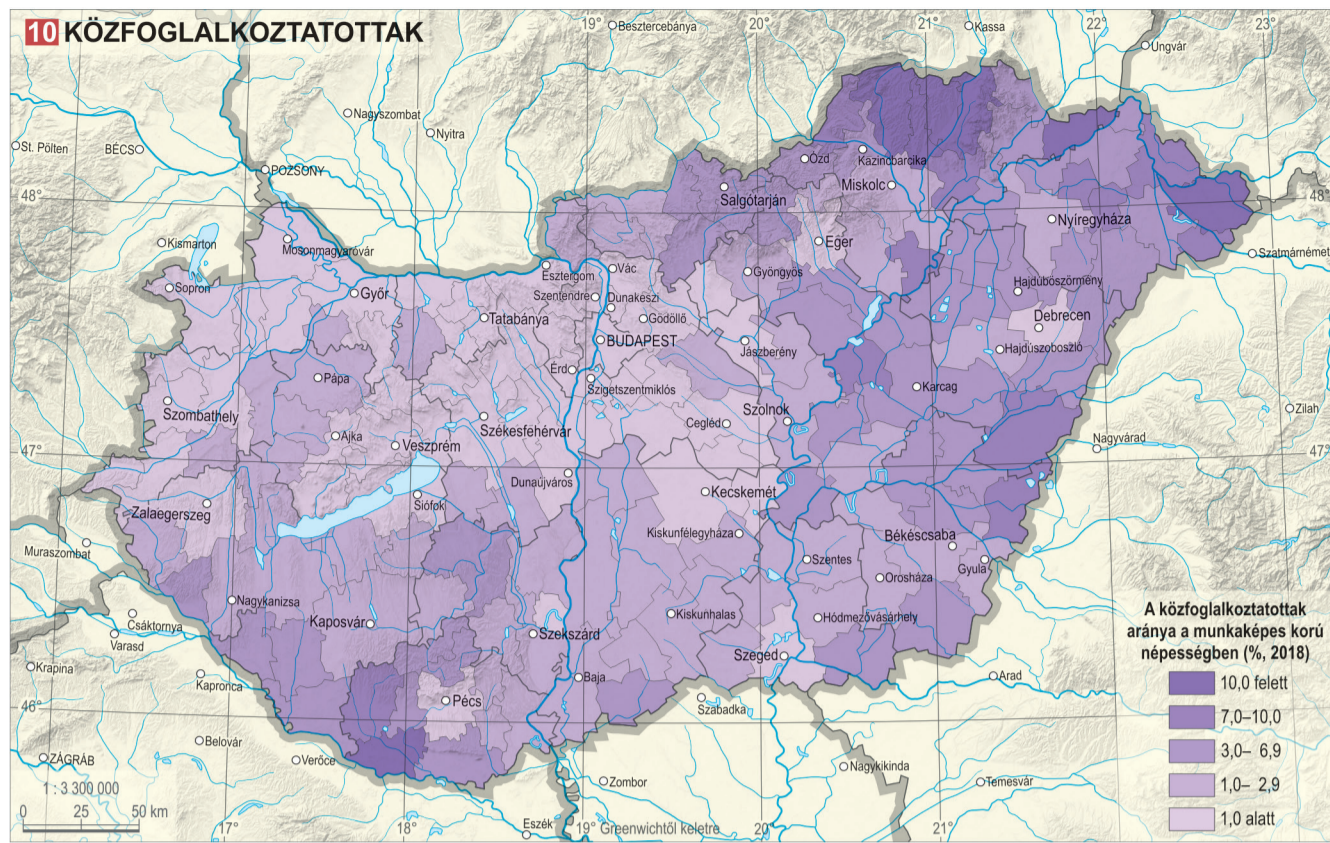
A legjobb helyzetben azok a régiók vannak, amelyek a rendszerváltozást követően a külföldi működőtőke-beruházások célpontjai voltak: Közép-Magyarország, Nyugat- és Közép-Dunántúl. E térségek foglalkoztatási helyzete, jövedelmi viszonyai jobbak az átlagosnál **VI. 7. 7.**, **VI. 7. 8.**, **VI. 7. 9.**, és általánosságban az ott lakók iskolai végzettsége, idegennyelv-tudása is magasabb szintű a hazai átlagnál.

A foglalkoztatási adatok is kedvezőbbek ezekben a térségekben, így a közfoglalkoztatás jelentősége többnyire elhanyagolható **VI. 7. 10.**, mivel a piac elegendő álláshelyet kínál – sőt nem egy esetben a vállalkozások munkaerőhiánnyal küszködnek. Ez tükröződik a magasabb átlagos jövedelemben is. Természetesen a vezető beosztásúak (gazdasági, igazgatási, érdekképviseleti vezetők, törvényhozók) **2** területi eloszlását is nagyban befolyásolja a gazdaság, valamint az intézményrendszer térbelisége: ott koncentrálnak, ahová jelentős külföldi befektetések áramlottak az elmúlt évtizedekben, illetve a központi közigazgatási szerepet betöltő településeken. Más országokhoz hasonlóan kiemelkedő e tekintetben a fővárosok és a körülöttük lévő szuburbán térségek szerepe. Így Magyarországon Budapest mellett a Budakeszi, a Pilisvörösvári, a Duna-keszi és a Szentendrei térségek a legmagasabb a vezető beosztásúak aránya **VI. 7. 11.**

A rétegződéssel kapcsolatos elemzések egyetértnek abban, hogy a mobilitási esélyeket növeli a felső-

fokú végzettség, amelynek tekintetében szintén kedvezőbb helyzetben vannak a nagyvárosokban, illetve közelükben élők, ahol általában magasabb az egyetemre járók aránya **VI. 7. 12.** A felsőoktatási intézmé-

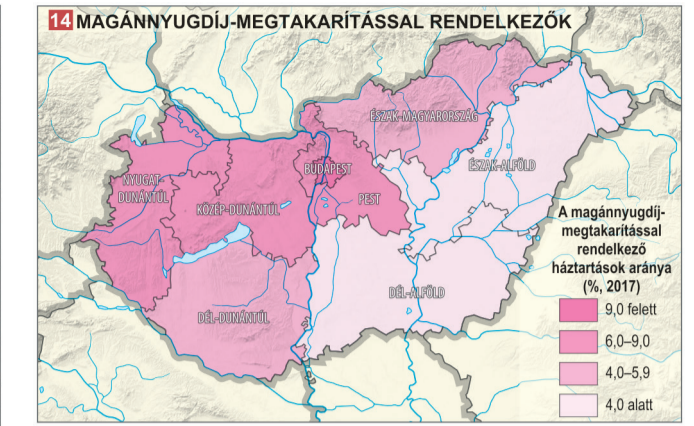
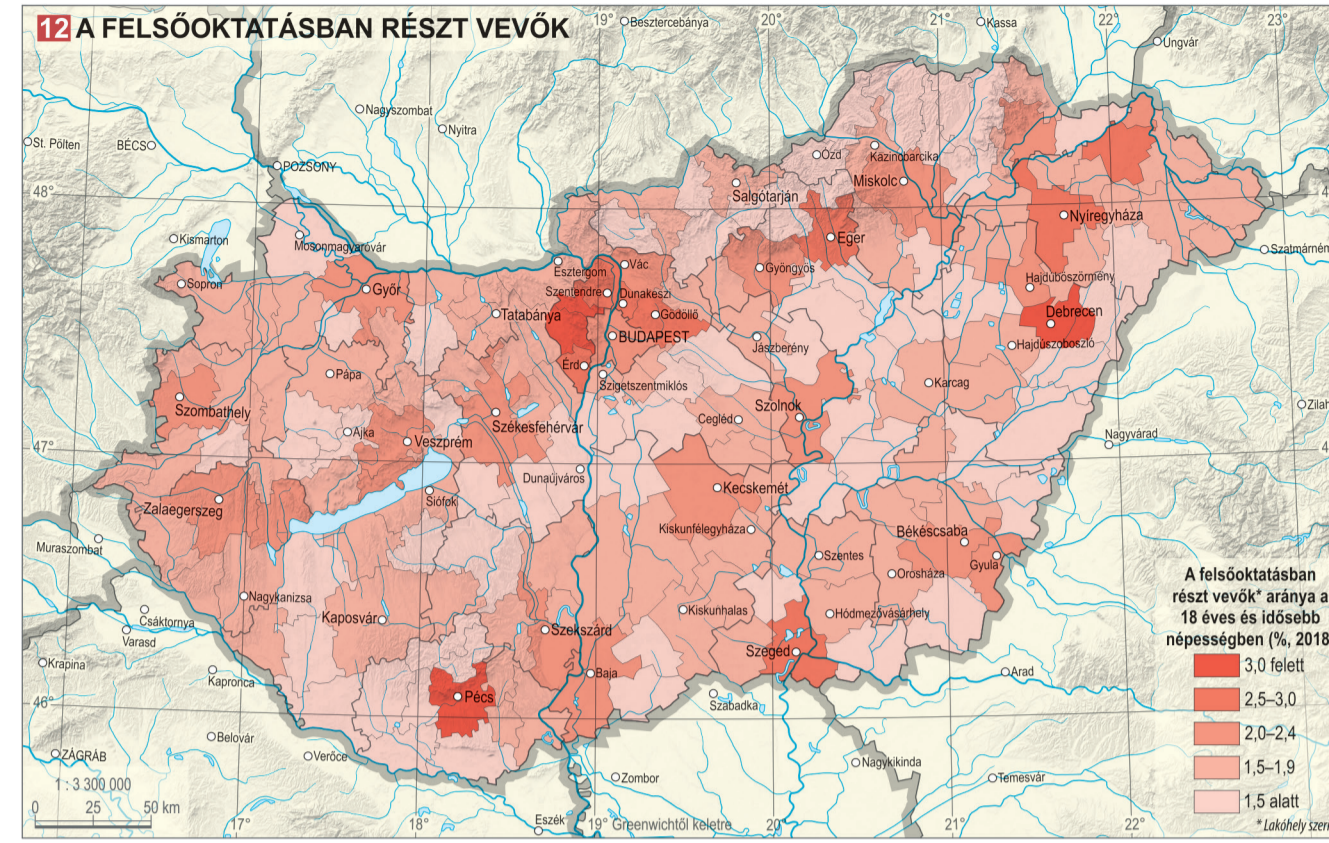
akik korábban nem rendelkeztek vele **VI. 7. 10.** Ez az oka annak, hogy a legnagyobb átlagjövedelem-növekedést mutató települések jelentős része periférikus térségekben található **VI. 7. 13.** illetve ugyanezen folyamatok eredményeként csökkentek a szegénység különböző mutatói is. A településtípusok közötti különbségek ugyanakkor továbbra is megmaradtak. A legmagasabb jövedelmi kategóriákba tartozók aránya a budapesti agglomerációban, valamint Győr és Székesfehérvár környékén a legnagyobb. E térségekben az adózók több mint egynolcada 5 millió forint feletti személyijövedelemadó-alappal rendelkezett – ez az érték a legrosszabb helyzetű járáásokban mindössze 3-4% **VI. 7. 15.**

Nyugat- és Közép-Dunántúl, valamint Közép-Magyarország előnyösebb helyzete a megtakarításokban is tetten érhető. Budapesten például majdnem háromszor nagyobb a magánnyugdíj-megtakarítással rendelkező háztartások aránya, mint a Dél-Alföldön **VI. 7. 14.**

Szegénység és hátrányos helyzet

Magyarországon – a volt szocialista, majd rendszerváltó országokhoz hasonlóan – az 1990-es években jelentősen nőttek a területi társadalmi egyenlőtlenségek. A részben már a rendszerváltozást megelőzően megindult folyamatok következtében bontakozott ki az a transzformációs válság, amely néhány év leforgása alatt a teljes foglalkoztatottság illúziójából 1993-ra a közel 700 ezer fős munkanélküliség valóságává tásztította az országot. Az 1990-es évek első felében tapasztalt gazdasági visszaesés meghatározó térségi különbségeket mutatott.

A szocializmus időszakában is jól azonosíthatóan meglévő, tradicionálisan elmaradott területek mellett a rendszerváltozás után megjelentek az ipari strukturális válságtérségek – a leépülő szénbányászat és nehéz-

je, amely a jövedelmi adatokban is tükröződik **VI. 7. 16.** A közfoglalkoztatás – különösen a nagyobb városok ingázási zónáitól messzebb eső településcsoportok lakói körében – az életpályák elengedhetlen részévé vált **VI. 7. 10.** A periférikus, alacsony népességű településeken a munkaerőpiacról való kiszorulás következtében a szociális segélyekben részesülők aránya is magas. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók kiugróan magas aránya több térségben egyértelműen jelzi a rendkívül korlátozott társadalmi mobilitási esélyeket. A közszolgáltatások szerény nívója, az intézményi ellátottság sok esetben csökkenő mértéke párosul a gazdasági szereplők igen korlátozott jelenlétével. A meghatározó vándorlási veszteség mellett az etnikai és a demográfiai folyamatok a roma népesség növekvő térségi arányait jelzik az elmaradott településcsoportokban. A térségi szintű szegregálódás jelei már a 2000-es évektől kezdve megjelentek a Cserhát, Ormánság és a belső periferiák (pl. Belső-Somogy, Közép-Tisza-vidék, Tiszaság) területén. Emellett az egyes településrészek fel- illetve leértékelődésével a falvakon és városokon belüli szegregáció is erősödött **3.** A statisztikai adatok azonban a karakteres és meg-

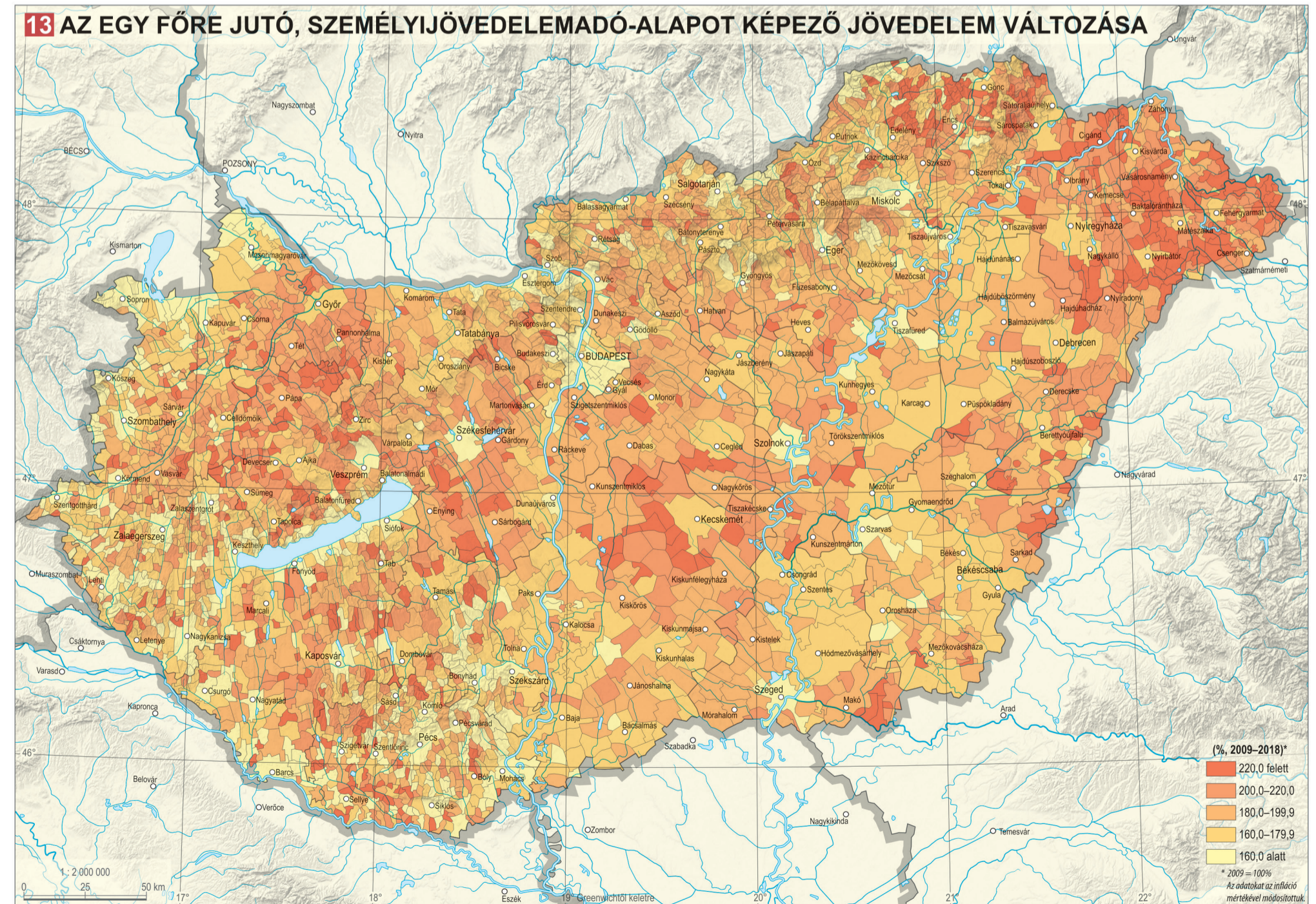
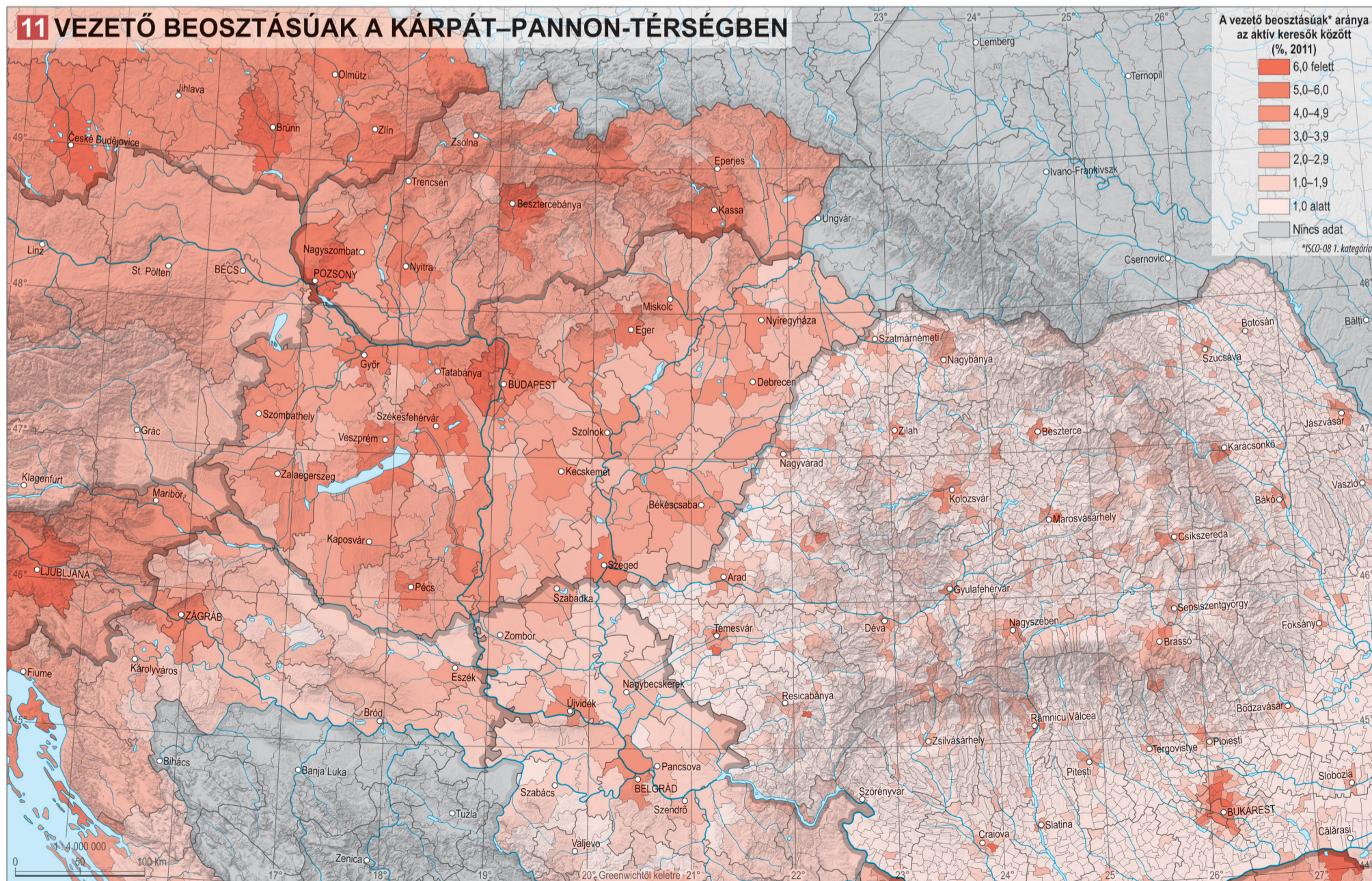

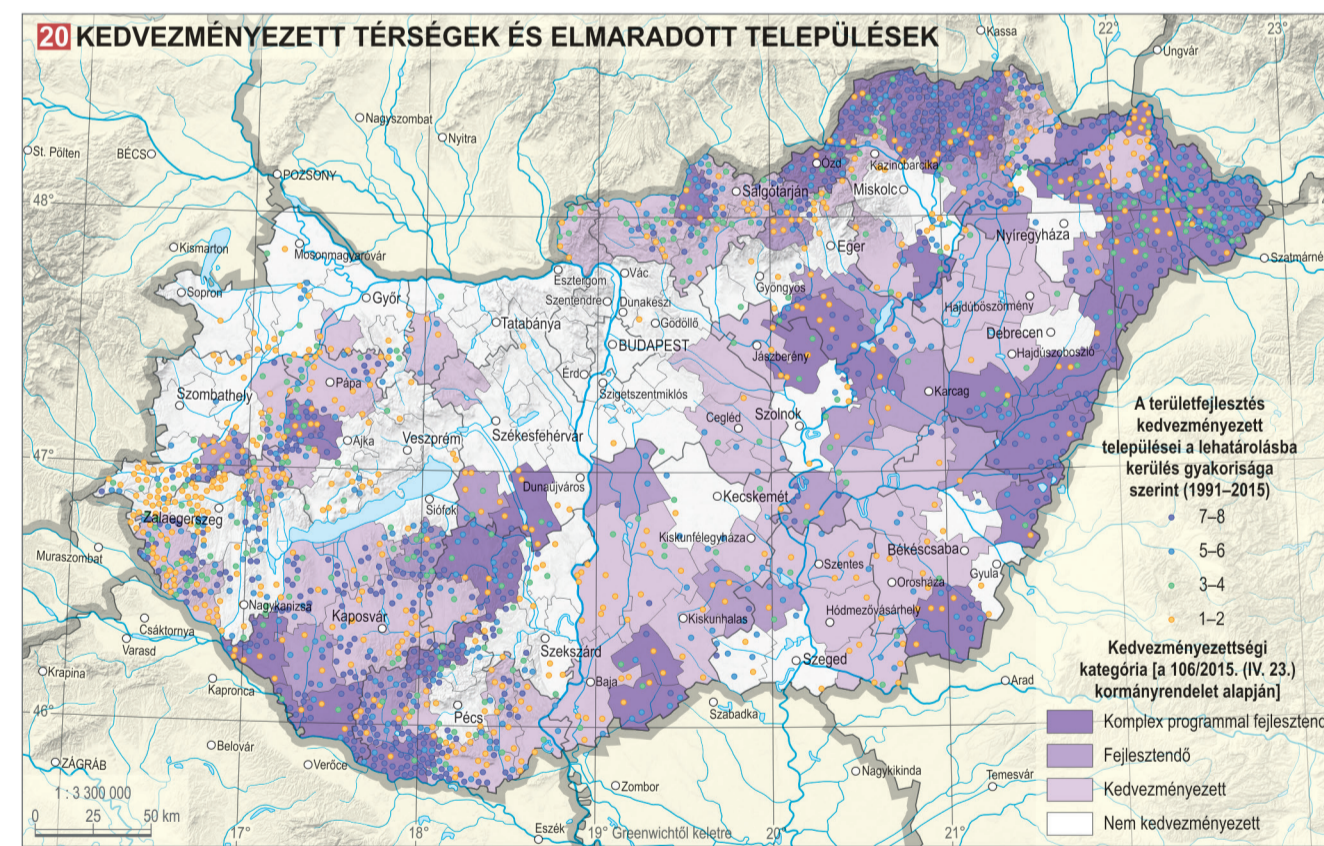
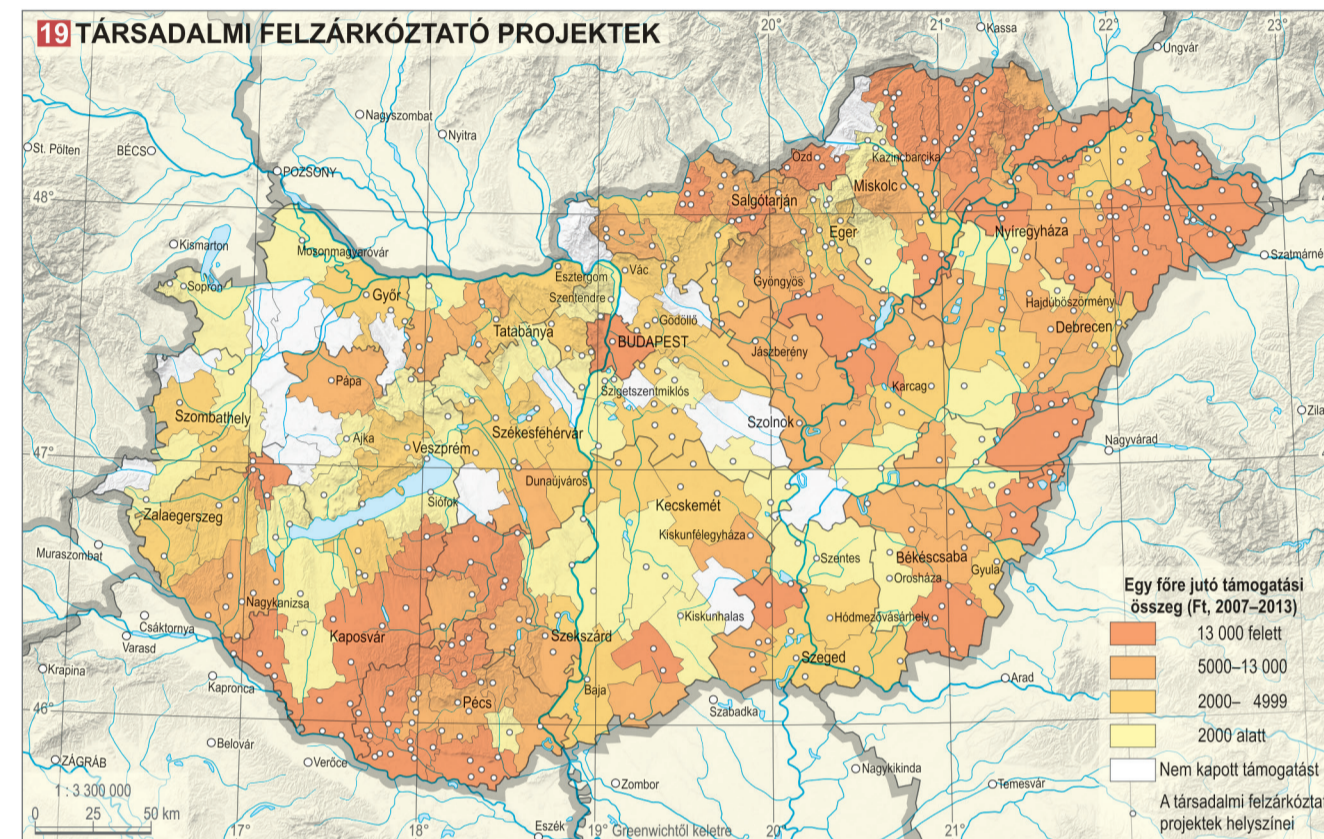
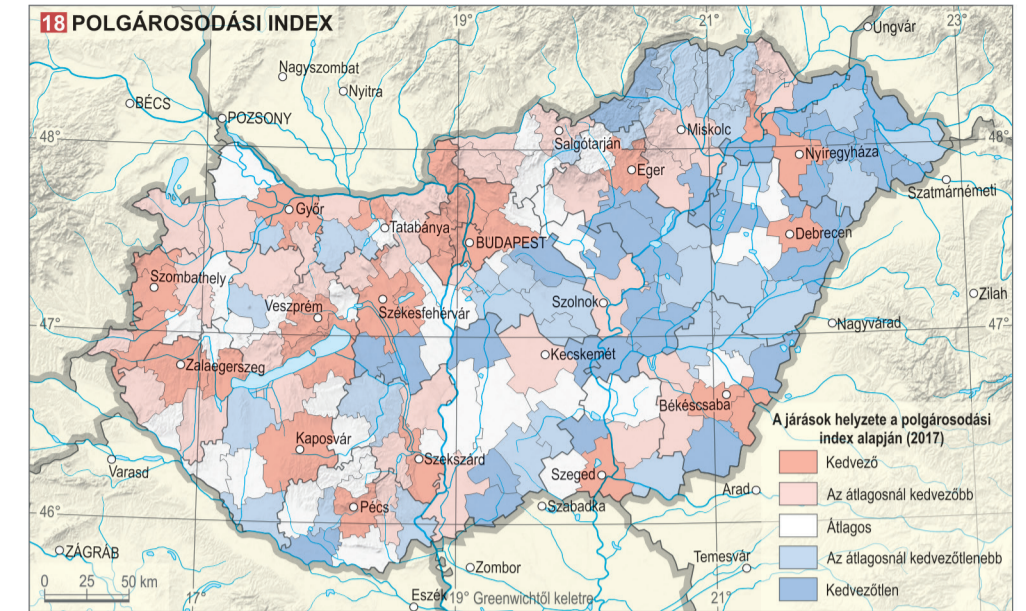
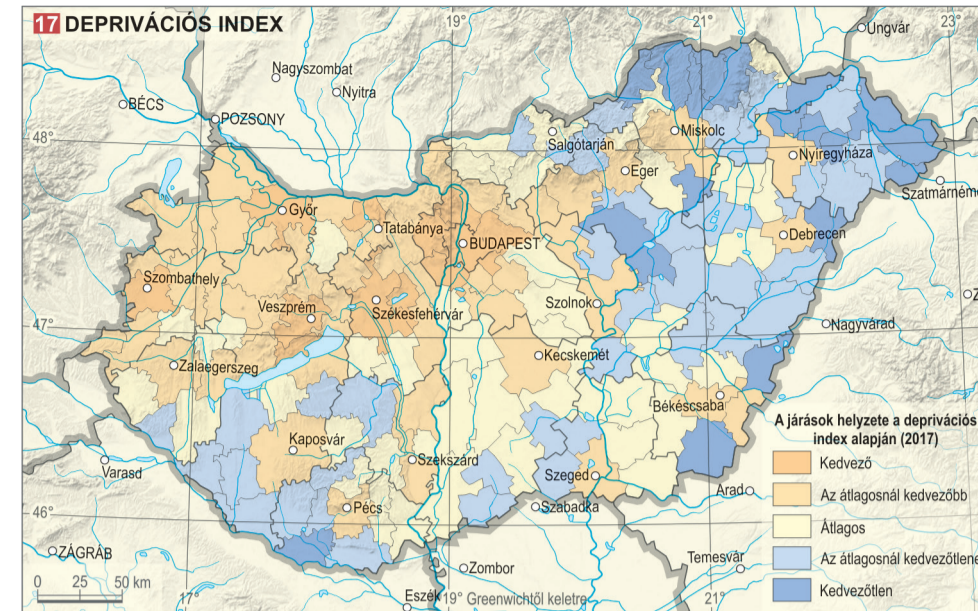
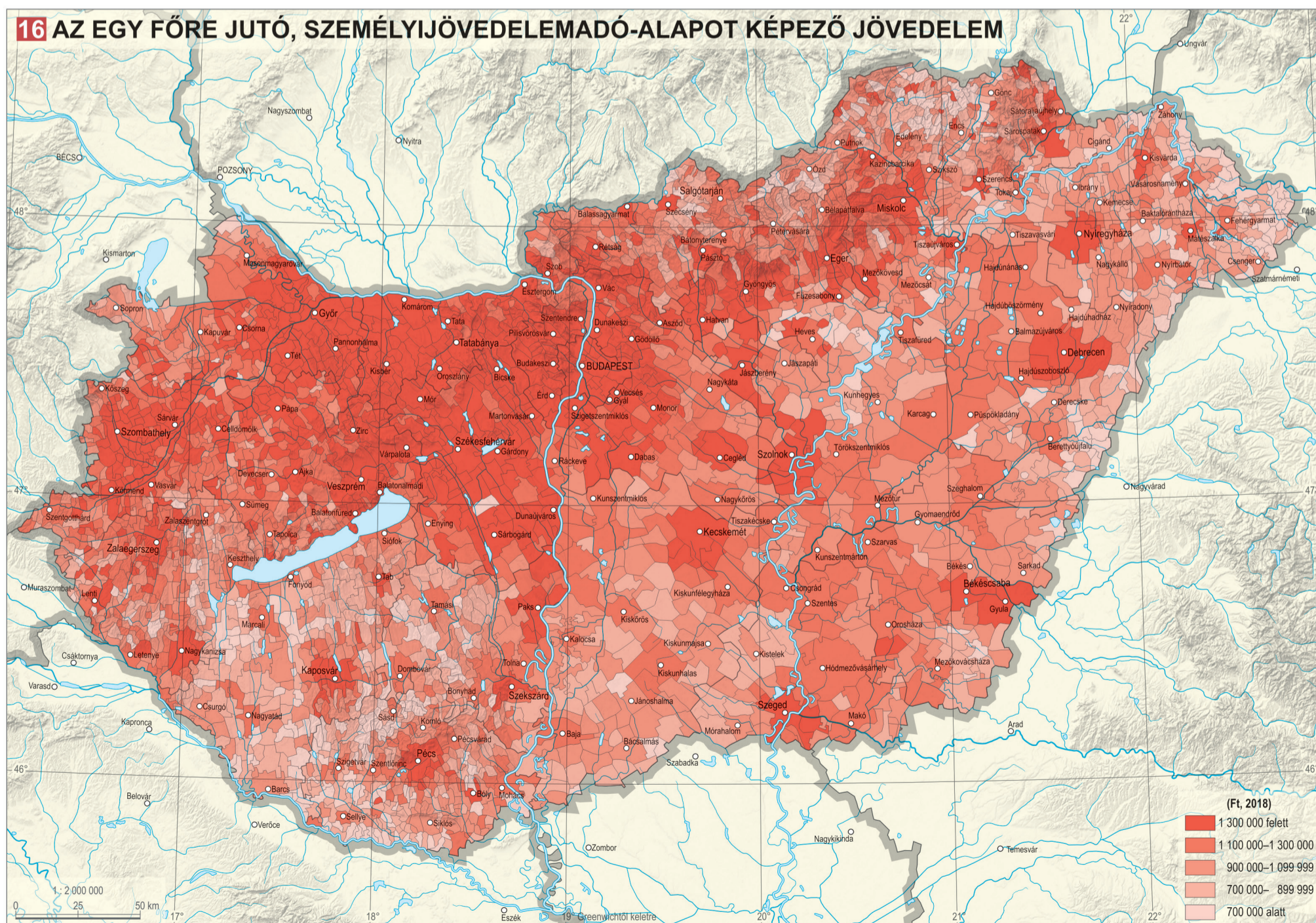
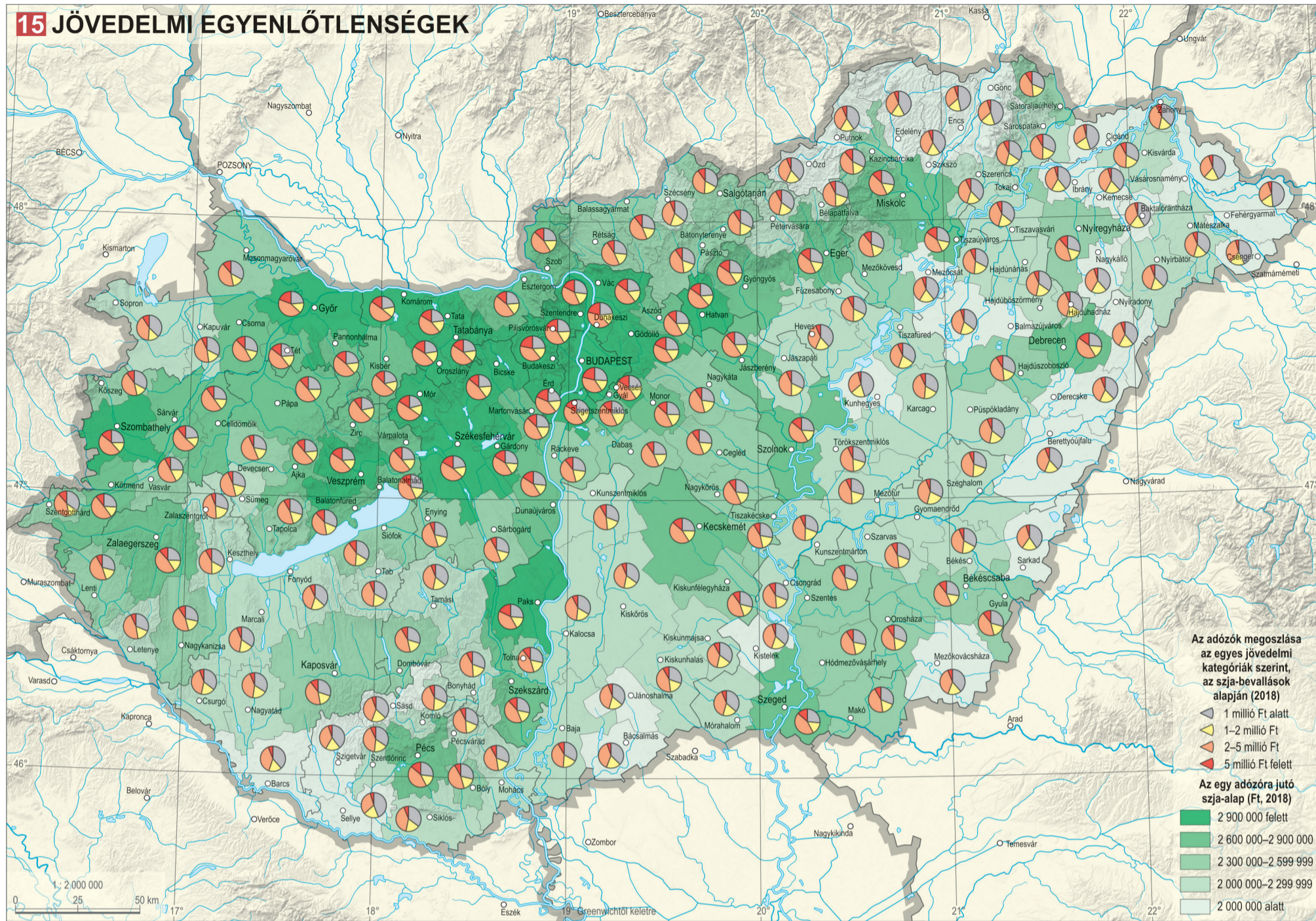
3 A melyszegénységben élők gettosódása a magyar fővárosban is megfigyelhető

ipar meghatározó hazai körzetei. A nyomásztó tartós munkanélküliség néhány év leforgása alatt komplex szociális problémakorré terebélyesedett, amelyből csak néhány szerencsebb térség tudott kilábalni (pl. Oroszlány és Várpalota térsége). Az 1990-es években az elmaradott térségek erőteljes térbeli elkülönülését lehetett megfigyelni, amelynek során az ott élő és oda kiszoruló népesség elszegényedése jelentős mértékű volt. Az ezredforduló után az elmaradott területek köre kevésbé változott, ugyanakkor számos jelenségben további leszakadás vagy csak szerény mértékű javulás mutatkozott. Ilyen az iskolázottság és a foglalkoztatás jelentősen alacsonyabb szint-

nyek közelsége kedvezően hat a felsőoktatásban részt vevők arányára, azaz a regionális képzési centrumoknak nagy szerepe van a mobilitási esélyek megteremtésében, fenntartásában. Az elmúlt évek kutatásai alapján az is kijelenthető, hogy az eleve jobb helyzetben lévők, magasabb végzettséggel rendelkező gyermekei nagyobb eséllyel jutnak be a felsőoktatásba, míg a szegényebbek, a periférikus térségekben élők kiszorulnak onnan – ami a társadalmi különbségek megmegevedéséhez, sőt növekedéséhez vezethet. Az oktatás jelentőségét az is mutatja, hogy a nemzetközi tapasztalatok alapján az alacsony képzettségűek közül többen veszítik el a munkájukat gazdasági válságok idején. A 2009 és 2018 közötti időszakban a települések túlnyomó többségében nőttek a reáljövedelmek, ami részben a gazdasági növekedésnek volt köszönhető, hi-

szén a 2008–2009-es gazdasági válságból való kilábalás javította a foglalkoztatási helyzetet. Jelentősen megnőtt ebben az időszakban az ideiglenesen vagy tartósan más EU-tagállamokban munkát vállaló magyarok száma is. Az ő magasabb bérnívójuk közvetlenül is emelte a jövedelem-színvonalat (és sok háztartás bevételeit), egyes ágazatokban pedig a külföldi munkavállalás miatt kibontakozó munkaerőhiány miatt nőttek a bérek. A magyar adórendszer változásai is hasonló hatást váltottak ki; a minimálbérek adókötelessé válása miatt ugyanis a legalacsonyabb jövedelemmel rendelkezők fizetését emelni kellett, hogy az új szabályozás miatt ne csökkenjen a nettó keresetük. Emellett a 2011-től létrejött egységes közfoglalkoztatás is hozzájárult a jövedelmi viszonyok javulásához, hiszen a rendszerben azok is hivatalos jövedelemhez jutottak,

Fejlesztéspolitikai válaszok

A területfejlesztés kedvezményezett térségeinek és településeinek lehatárolása azt a célt szolgálja, hogy a legelmaradottabb településekre célzott támogatást, ezáltal fejlesztését lehessen megvalósítani. Már a rendszerváltás előtt (1986-ban) sor került a fejlesztendő települések listájának összeállítására, amelyet 1991-ben módosítottak. A későbbi évek során több alkalommal kijelölték a területfejlesztés szempontjából kedvezményezett településeket, valamint térségeket (az 1990-es évek elején foglalkoztatási körzetek, majd a többször változó kistérségek, végül 2014-től a járásk jelentették ennek alapját). A többször is módosult módszertan és a felhasznált jelzőszámok változó köre meghatározta a közvetlen összehasonlítást, a rendszerváltástól 2015-ig készült nyolc települési lehatárolás mégis egységes logikai keretet alkot. A társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott (ily módon a területfejlesztés által kedvezményezett) települések összesített térképe kirajolja országunk elmaradott, periférikus térségeit [VI. 7. 19.](#) [VI. 7. 20.](#)

Az elmaradottnak minősített települések jellemző földrajzi csoportosulást mutatnak. Tipikusan az ország északkeleti és délnyugati megyéiben összpontosul az érintett települések túlnyomó része, azon belül is erős koncentrálódás körvonalazódik a határ menti térségekben. Az elmaradott települések térbeli átrendeződése a rendszerváltás után egyértelműen a nyugatról kelet felé való elmozdulásról tanúskodik, valamint a Budapesttől és a megyeszékhelyektől való szerényebb mértékű eltávolodás is megfigyelhető. A kedvezményezett településekre vonatkozó lehatárolások és más fejlettségi vizsgálatok azt jelzik, hogy az elmaradottnak minősülő településállomány a hagyományosan periférikus és a rendszerváltás után kiformalódott, szerkezeti válság sújtotta térségekben koncentrálódik. Az elmaradottság egyre több társadalmi, gazdasági jelzőszámokban tükröződik, és mára egymástól kevésbé elkülöníthetővé teszi a periférikus térségek típusait. A nyugati-északnyugati országrész, valamint Budapest és a fejlettebb megyeszékhelyek felértékelődése az elmaradott települések térbeli elrendeződésére is kihatott. A lemaradott települések területi szerkezete összességében megmerevedni látszik az ezredforduló után. Kelet felé figyelhető meg szerényebb eltolódás, ugyanakkor a leginkább hátrányos helyzetűnek tekinthető településcsoportok északkeleti és délnyugati országrészben való koncentrálódása megmaradt. A felzárkóztató programok is leginkább e térségekre összpontosítottak [VI. 7. 19.](#), de viszonylag kevés eredménnyel; egyelőre nem tudták számottevően mérsékelni az életszínvonalbeli, vagyoni és jövedelmi egyenlőtlenségeket.

meredő térségi különbségek mellett is a legelmaradottabb településcsoportok helyzetének szerény mértékű javulásáról, felzárkózásáról tanúskodnak. Ezzel együtt a különböző komplex mutatók alapján még mindig jelentősek az egyes járásk közötti térbeli-társadalmi különbségek. A deprivációs index [VI. 7. 17.](#) a foglalkoztatottság (munkanélküliek, illetve közmunkaprogramban részt vevők aránya), a jövedelmek, az iskolázottság (a legalább középfokú végzettségűek aránya), a lakásvizonyok (a komfort nélküli lakások aránya), valamint a fogyasztás (az ezer főre jutó új személygépkocsik száma) mutatóit összevonva készült.

A polgárosodási index [VI. 7. 18.](#) az oktatás (felsőoktatásban részt vevők aránya) és a munkaerőpiaci helyzet (vezetők aránya) mellett a társadalmi aktivitás mértéke (választási aktivitás, civil és nonprofit szervezetek aránya), illetve az idegennyelv-tudás szintje alapján készült. A két mutató alapján kirajzolódna az a térségek, amelyekben halmozottak a kedvező vagy a hátrányos helyzet különböző dimenziói. A legjobb helyzetben Északnyugat-Dunántúl mellett a budapesti agglomeráció és a megyeszékhelyek járásai vannak. A kedvezőtlen helyzetű járásk az ország északkeleti-keleti részén, valamint a Közép-Tisza-vidéken koncentrálódnak.

Magyarország Nemzeti Atlasza (MNA)

www.nemzetiAtlasz.hu

<i>Szerkesztőbizottság</i>
Kocsis Károly (elnök)
Klinghammer István (tiszteletbeli elnök), Nemerkényi Zsombor (titkár),
Kincses Áron, Kovács Zoltán, Tóth Géza, Zentai László

<i>Kartográfiai Tanácsadó Bizottság</i>
Zentai László (elnök)
Bartos-Elekes Zsombor, Bottlik Zsolt, Buga László,
Elek István, Gede Mátyas, Gercsák Gábor, Györffy János,
Márton Mátyas, Orosz László, Török Zsolt Győző

<i>Területi Bizottságok</i>
<p>Magyarország</p>
<p>Észak-Magyarország</p>
<p>Észak-Alföld</p>
<p>Kelet-Magyarország</p>
<p>Dél-Magyarország</p>
<p>Dél-Alföld</p>
<p>Magyarországon kívüli területek</p>

<i>Kötetszerkesztők</i>
Kocsis Károly (főszerkesztő), Kovács Zoltán, Nemerkényi Zsombor, Kincses Áron, Tóth Géza

<i>Fejezetszerkesztők</i>
Bajmócy Péter, Bálint Lajos, Beluszky Pál, Boros Lajos, †Csatári Bálint, Dövényi Zoltán, Kocsis Károly, Kovács Zoltán, Őri Péter, Pál Viktor, Szabó Laura, Székely Gáborné, Tátrai Patrik

<i>Szakmai lektor</i>
Probáld Ferenc, Gercsák Gábor

<i>Nyelvi lektor</i>
Kálóczy Katalin, Gercsák Gábor

<i>Borítóterv</i>
Mezei Gáspár – CSFK Földrajztudományi Intézet, Kuti Ildikó – Civertan Bt.

<i>Arculatterv, tipográfia</i>
Kuti Ildikó – Civertan Bt.

<i>Sokszorosítás</i>
Pannónia Nyomda Kft.

<i>Előszó</i>
Minden jog fenntartva, beleértve a sokszorosítás, a mű bővített, illetve rövidített változatainak kiadási jogát is. A kiadó írásbeli hozzájárulása nélkül sem a teljes mű, sem annak valamely része semmiféle formában, semmiféle nyelven nem sokszorosítható és nem publikálható.

Felelős kiadó: Kiss László főigazgató
Eötvös Loránd Kutatási Hálózat, Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont, www.csfk.org
© CSFK Földrajztudományi Intézet, www.mtafk.hu, Budapest, 2021

<i>Támogatás</i>
A kiadvány megjelenéséhez támogatást nyújtott: <p>Magyarország Kormánya</p> Innovációs és Technológiai Minisztérium <p>Eötvös Loránd Kutatási Hálózat</p> Magyar Tudományos Akadémia

A kötet szerkesztésének lezárása: 2021. február 1.

<i>ISBN</i>
ISBN 978-963-9545-55-7ö
ISBN 978-963-9545-63-2

MAGYARORSZÁG NEMZETI ATLASZA TÁRSADALOM

<i>Szerzők</i>	TÓTH GÉZA	HÁRÁNGUŞ, IULIA	SZABÓ BALÁZS
BAJMÓCY PÉTER	TÓTH PÁL PÉTER	HEGEDŰS VIKTOR	SZABÓ LAURA
BÁLINT LAJOS	TRÓCSÁNYI ANDRÁS	HORVÁTH ISTVÁN	SZENDE KATALIN
BELUSZKY PÁL	UZZOLI ANNAMÁRIA	ILCSIKNÉ MAKRA ZSÓFIA	SZÉKELY GÁBORNÉ
BOROS LAJOS	WÉBER ANDRÁS	JANKÓ FERENC	SZILASSI PÉTER
BRANYICZKINÉ GÉCZY GABRIELLA		JÁSZ ERZSÉBET	SZŰCS SÁNDOR

Térkép- és ábrszerzők	KARDOS LAURA	TÁTRAI PATRIK
AGÁRDI NORBERT	KINCSES ÁRON	†THIRRING GUSZTÁV
BÁCSKAINÉ PRISTYÁK ERIKA	KISS TAMÁS	TINER TIBOR
BAJMÓCY PÉTER	KOCSIS KÁROLY	TOLNAI GÁBOR
BÁLINT LAJOS	KÓKAI SÁNDOR	TÓTH GÉZA
BALIZS DÁNIEL	KOVÁCS ZOLTÁN	TÓTH PÁL PÉTER
BALOGH ANDRÁS	KOVALCSIK BALÁZS	TRÓCSÁNYI ANDRÁS
BARANYAI OLGA	KOVALCSIK TAMÁS	UZZOLI ANNAMÁRIA
BARTOS-ELEKES ZSOMBOR	KOVÁLY KATALIN	†VARGA E. ÁRPÁD
BELUSZKY PÁL	†KUBINYI ANDRÁS	VASÁRUS GÁBOR LÁSZLÓ
BENEDEK JÓZSEF	KÜCSÁN JÓZSEF	WÉBER ANDRÁS
BERTUS ZOLTÁN	LADOS GÁBOR	ZUPANČIČ, JERNEJ
†BOGNÁR ANDRÁS	LENGYEL ISTVÁN MÁTÉ	
BOROS LAJOS	LENNERT JÓZSEF	Vezető térképészek
BOTTLIK ZSOLT	MAKAY ZSUZSANNA	KOCZÓ FANNI
BRANYICZKINÉ GÉCZI GABRIELLA	MATLOVIČOVÁ, KVETOSLAVA	KOVÁCS ANIKÓ
BRAUN LÁSZLÓ	MÁTÉ ZSOLT	MEZEI GÁSPÁR
LADOS GÁBOR	MOLDOVAN, CIPRIAN	NEMERKÉNYI ZSOMBOR
†CSATÁRI BÁLINT	MOLNÁR JÓZSEF	
CSERNICSKÓ ISTVÁN	MUCSINÉ ÉGERHÁZI LILLA	További térképészeti közreműködők
DEMETER GÁBOR	MURINKÓ LÍVIA	AGÁRDI NORBERT
DÉZSI GYULA	NAGY GÁBOR	BÁLINT LAJOS
DÖVÉNYI ZOLTÁN	NAGY GYULA	BARTOS-ELEKES ZSOMBOR
EGEDY TAMÁS	NÉMETH ÁDÁM	BOTTLIK ZSOLT
ELEKES TIBOR	ŐRI PÉTER	DEMETER GÁBOR
FARKAS GYÖRGY	PÁL VIKTOR	SZABÓ RENÁTA
FARKAS JENŐ ZSOLT	PÁLÓCZI GÁBOR	
FRISNYÁK SÁNDOR	PÁSZTOR ISTVÁN ZOLTÁN	Technikai munkatársak
GÁL TAMÁS	PÉNZES JÁNOS	LACZKÓ MARGIT
GULYÁS ÁGNES	PINTÉR JÁNOS	MAGYAR ÁRPÁD
GYŐRI RÓBERT	RÓBERT PÉTER	
GYURIS FERENC	SIKOS T. TAMÁS	